

Toimintasuunnitelma 2020-2021

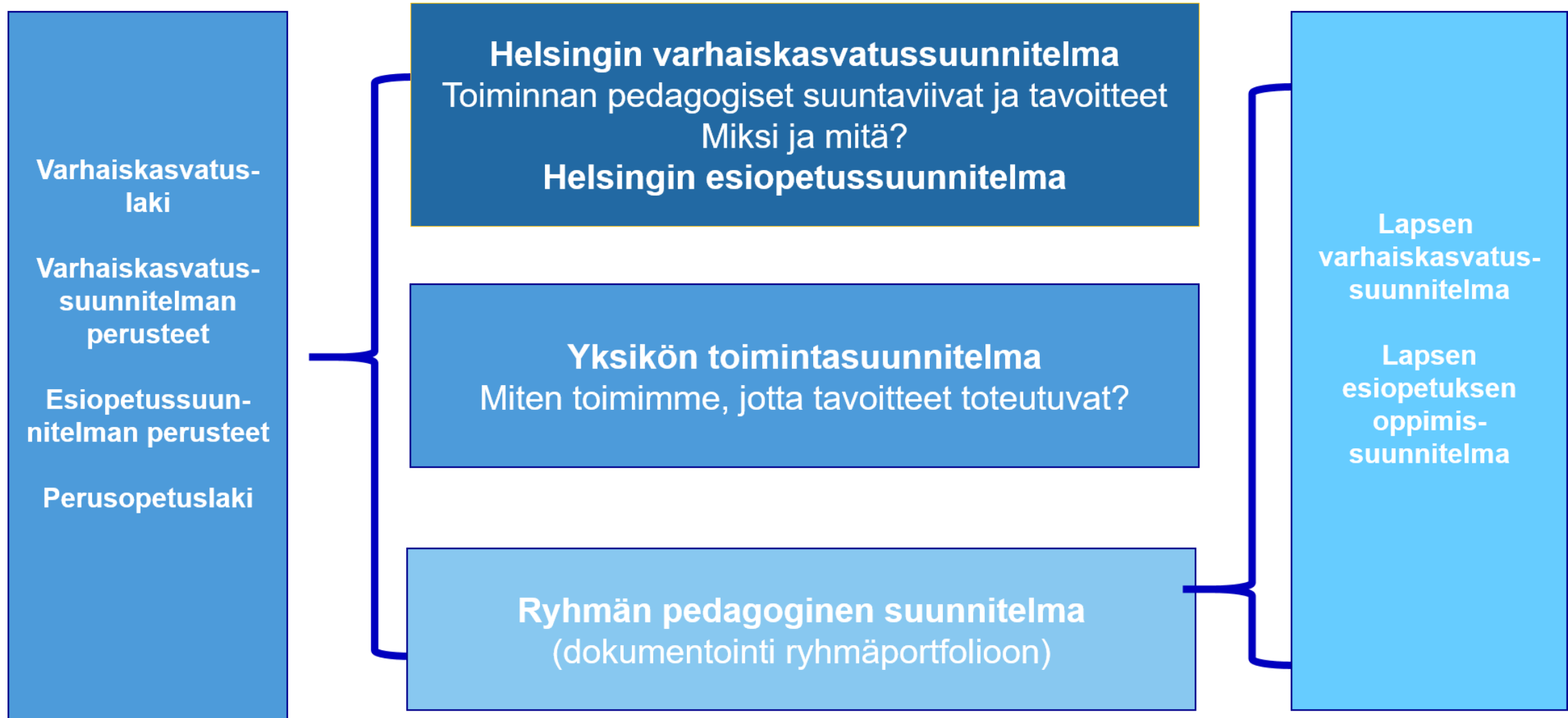
Varhaiskasvatusyksikkö Kytöniitty-Pakila

Hyväksytty: pvm. ja nimi

131120 Raila Tiainen-Ala-Maunus

Helsinki
Helsingfors

Helsingin varhaiskasvatusta ja esiopetusta määrittävät ja ohjaavat asiakirjat

Toimintasuunnitelma

- Varhaiskasvatusyksiköt laativat vuosittain Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmaan ja Helsingin esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuvan toimintasuunnitelman. Toimintasuunnitelmassa kuvataan toiminnan järjestämisen pedagogiset periaatteet.
- Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmasta, esiopetussuunnitelmasta ja strategiasta nousevat tavoitteet ohjaavat toimintaa ja suunnitelmaan kirjataan toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Arviointi on systemaattista ja jatkuvaa ja se perustuu niille tavoitteille, joita Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmassa toiminnalle asetetaan.

Ryhmän pedagoginen suunnitelma – ryhmän toiminnan suunnittelu

- Lasten varhaiskasvatussuunnitelmiin (Lapsen vasu) kirjatut lasten vahvuuksista ja tarpeista nousevat pedagogiset tavoitteet ja toimenpiteet muodostavat pohjan ryhmän pedagogiselle suunnitelmalle ja toiminnan suunnittelulle.
- Toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan laaja-alaisen osaamisen tavoitteet ja oppimisen alueet huomioiden.
- Esiopetuksessa ryhmän suunnitelman pohjan muodostavat Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmat ja esiopetuksen opetussuunnitelman tavoitteet.

Työtämme ohjaavat arvot

- Lapsuuden itseisarvo
- Ihmisenä kasvaminen
- Lapsen oikeudet
- Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus
- Perheiden monimuotoisuus
- Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Helsinkiläinen varhaiskasvatus perustuu Valtakunnallisissa varhaiskasvatussuunnitelmanperusteissa määritellyille arvoille sekä Helsingin kaupungin strategiaan 2017-2021.

Yksikön toimintakulttuuri ; Esiopetus ja varhaiskasvatus

- Esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen toimintakulttuurimme on sensitiivinen, kannustava ja positiivinen. Meidän tapamme suhtautua haasteisiin on ratkaisukeskeinen ja toista arvostava suhteessa lapsiin, perheisiin ja työtovereihin. Tämä kaikki näkyy henkilökunnan sitoutumisena työhön.
- Pedagogiikka ohjaa toimintaamme, se näkyy arjen tilanteissa ja kohtaamisissa. Pystymme perustelemaan arjen ja toiminnan ratkaisut pedagogisesti mietittyinä.
- Arvostamme kouluttautumista ja jaamme tietoa sekä osaamista omalle tiimille ja työyhteisölle.
- Arjessamme näkyy avoin ja sensitiivinen kohtaaminen lasten, vanhempien ja kasvattajien välillä.
- Kuuntelemme ja pysähdymme lasten kysymysten ja kommenttien äärelle. Lapsi tuntee, että häntä kuullaan. Aikuinen kohtaa lapsen henkilökohtaisesti tämän tullessa päiväkotiin ja päivän aikana aikuinen osoittaa omalla kehonkielellään ja ystävällisellä puhetyylillään, että lapsi ja lapsen esittämät kysymykset ja tarinat ovat merkityksellisiä.

- Aikuiset ovat leikillisiä, huumorintajuisia, lempeitä, ystävällisiä, lapsia ja vanhempia kuuntelevia ja arvostavia-ammattillisuus on hallussa.
- Aikuiset toimivat esimerkkeinä lapsille kaikessa toiminnassa, myös kuinka kohdataan ja puhutaan työyhteisön muille jäsenille sekä vanhemmille.

Leikkiin kannustava toimintakulttuuri esiopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa

- Varhaiskasvattajat ovat mukana leikissä, erityisesti uusien lapsien ryhmäyttämisessä pidämme sitä tärkeänä.
- Havainnoimme leikkejä, näin saamme selville lasten kiinnostuksen kohteet ja ideat->yhteinen projekti lähtee muotoutumaan. Rikastutamme lasten leikkiä tuomalla uusia materiaaleja leikkiin, viemme leikin juonta eteenpäin ja osallistumme aktiivisina leikkeihin.
- Esiopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa käytämme leikkejä ja pelejä oppimissisältöjen opetusmenetelmänä.

- Leikit saavat jäädä paikoilleen, niitä ei tarvitse heti siivota pois. Leikkiprojektimme kestävät esim. koko aamupäivän niin sisällä kuin ulkonakin. Leikit saavat levittäytyä ympäri päiväkotia ja pihaa. Järjestämme lapsille koko päiväkodin yhteisiä leikkiprojekteja esim. kaupunki, retki, matka, europäivä, satuhahmopäivä, entisajan leikit. Metsä on erinomainen oppimis- ja leikkiympäristö. Metsäleikit ovat suosittuja ja ne jatkuvat seuraavalla kerralla, kun metsään tullaan.
- Kerromme vanhemmille mitä lapsi on leikkinyt ja mitä leikissä on pedagogisesti harjoiteltu ja opittu.

Toimintasuunnitelma 2020-2021

Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo esiopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa

- Osallisuus näkyy työssämme lapsia havainnoiden, keskustellen arjessa, haastatteleamalla, poimimalla lasten ideoita toimintaan, joskus hyvinkin spontaanisti. Pidetään lasten kokouksia, joissa lapset voivat yhteisöllisesti vaikuttaa omaan arkeensa esiopetuksessa sekä varhaiskasvatuksessa.
- Lapset valo-videokuvaavat itse toimintaa, ja sitä käsitellään lasten/ yksittäisen lapsen kanssa. Esittelemme vanhemmille lasten/lapsista kuvaamia toimintoja mm. valokuvin, tablettien sekä lasten töiden avulla. Sähköinen portfolio lisää lasten osallisuutta arvioida varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintaa.
- Arvostamme lasten mielipiteitä, vanhemmat tulevat kuulluksi. Lapsi otetaan mukaan suunnittelemaan oppimisympäristöä ja hän saa vaikuttaa omiin leikkeihin ja leikkiympäristöihin, omaan päiväänsä. Jokainen lapsi saa aidon mahdollisuuden osallistua ryhmän yhteiseen toimintaan, mielenkiinnon kohteineen, omine vahvuuksineen ja mahdollisine tuen tarpeineen.
- Tavoitteenamme on kasvattaa aktiivisia, ajattelevia, itseensä luottavia, toiset huomioon ottavia ja itsensä näköisiä lapsia.
- Vanhempien kanssa keskustellaan tuonti- ja hakutilanteissa. Leops- ja vasukeskusteluissa heiltä kysytään, kuinka he haluavat osallistua lasten esi- ja varhaiskasvatukseen.
- Henkilökunnan osallisuus näkyy toiminnan mahdollistajana, em. asiat otetaan huomioon.
- Aikuiset ovat läsnä arjen tilanteissa aktiivisesti.

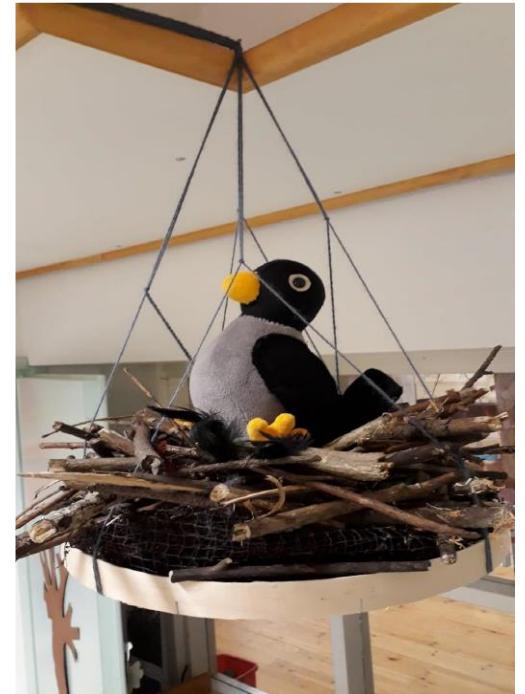
- Kulttuurinen moninaisuus näkyy toiminnassamme luontevina arjen tilanteissa; keskustelemme lasten kanssa Suomesta ja ympäröivästä maailmasta. Kuuntelemme monipuolistesti musiikkia ympäri maailman, luemme satuja toisista kulttuureista, tutkimme eläimiä, eri maiden lippuja ja maailman karttaa.
- Henkilökunnassamme on työntekijöitä muista kulttuureista, vietämme eri kulttuurien teemapäiviä-viikkoja.
- Suomalaiseen kulttuuriin liittyviä juhlapäiviä vietämme päiväkodeissamme kulttuurisen vuosikellon avulla.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen oppiva yhteisö

- Lapset käyttävät päiväkodin ryhmätiloja, salia ja muita pieniä toimintatiloja, jotka sijaitsevat eripuolilla päiväkotia. Meillä on mahdollisuus oppimiseen ja leikkeihin sisällä, ulkona pihalla, lähialueen urheilukentillä ja metsissä, leikki- ja liikuntapuistoissa. Teemme retkiä myös koko Helsingin alueella.
- Huolehdimme tilojen ja tavaroiden turvallisuudesta, olemme laatineet yhteisiä sopimuksia lasten kanssa. Tiedämme kuinka toimia uhka- ja vaaratilanteissa.
- Muokkaamme oppimisympäristöä lasten mielenkiinnon ja toiveiden mukaan.
- Kaikki välineet ovat lasten saatavilla ja lasten kanssa etsimme ja haemme päiväkodista tarvittavaa materiaalia esim. kädentaitoihin, leikkiin, liikkumiseen. Mikä tahansa lelu voi kuulua mihin tahansa leikkiin. Toimintamateriaalit- ja välineet ovat kaikkien käytössä.

Kannustamme hyviin kaveritaitoihin

- Esiopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa panostamme paljon toimintakauden alussa ryhmäytymiseen. Pidämme yllä puhetta kaverina olemisesta ja ystävänä olemisesta ; ”Miltä susta tuntuu?”
- Kannustamme eri kavereiden kanssa leikkimisessä esim. mene istumaan sellaisen kaverin viereen kenen vieressä et ole aiemmin istunut ruokapöydässä. Ryhmissä tehdään Kaverisopimuksia ja Eskarisopimuksia.
- Aikuisten läsnäolo tilanteissa, aikuiset pystyvät ennakoimaan tilanteita. Mallintaminen ja tilanteiden sanoittaminen, aikuinen on läsnä leikeissä. Aikuinen on sensitiivinen ja itsesäätelijä. Kuvat ja viittomat ovat toiminnan tukena.
- Draamaa käytetään menetelmänä tilanteiden tulkitsijana.
- Tunnetaitojen kasvatusta monipuolisilla menetelmillä.
- Käytämme toiminnan tukena myös aiheeseen liittyvää kirjallisuutta ja lauluja.
- Käytössämme on Huomaa hyvä, Positiivinen pedagogiikka-materiaali. Varis-Vahva ja Ville-Varis vierailee ryhmissä säännöllisesti.
- Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö on myös tärkeässä roolissa lasten kaverisuhteiden vahvistamisessa ja tilanteiden selvittämisessä.
- Esiopetuksen oppilashuolto on käytettävissä henkilökunnan ja vanhempien tukena lasten välisten vuorovaikutussuhteiden vahvistajana.

Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen varhaiskasvatus

- Varhaiskasvatusyksiköissä käynnistetään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien laadinta 2020-2021.
- Suunnitelmien laadinta käynnistyy vuoden 2020 loppuun mennessä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen kartoituksella ja siihen osallistuu koko yhteisö.
- Kartoituksesta nostetaan alkuvuoden 2021 aikana esiin
  - 1-2 toimenpidettä, jolla edistätte tasa-arvoa yksikössänne
  - 1-2 toimenpidettä, jolla edistätte yhdenvertaisuutta yksikössänne

Toimintakauden tavoitteet

Helsingin kaupungin strategiasta nousevat yhteiset tavoitteet:

1. Mahdollistamme jokaiselle oppijalle yksilöllisesti sopivia tapoja oppia ja opiskella.

- **TAE 2020** Digitaalinen ryhmäportfolio käyttöönotetaan jokaisessa päiväkodin lapsiryhmässä ja leikkipuistoissa. Portfolio kootaan kaikissa yksiköissä yhtenäiselle verkkoalustalle/digitaaliseen oppimisympäristöön. (syksy 2020)
- **TAE 2021** Varhaiskasvatuksessa päiväkodin jokaisen lapsiryhmän suunniteltua pedagogista toimintaa arvioidaan yhteisellä arviointimallilla. Yhteinen arviointimalli käyttöönotetaan vuoden 2021 aikana.

2. Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä

- **TAE 2021** Jokaisessa lapsiryhmässä toteutetaan ilmiöpohjaisen oppimisen kokonaisuus yhdessä kulttuuri- tai taidetoimijan kanssa. (kevät 2021)

Yksikön toimintakaudelle asettamat omat tavoitteet:

Kestävä kehitys arkipäivän tekoihin (pk Kytöniitty)

Digitaalinen portfolio (Pk Kytöniitty ja Pk Pakila)

Lasten kielellisen tietoisuuden lisääminen (pk Pakila)

Varhaiskasvatuksessa aloittaminen

- Lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksen, me tarjoamme ja suosittelemme perheille noin viikon tutustumisjaksoa yhdessä vanhempien kanssa. Vanhemmat tutustuttavat lapsen päiväkotiin yhteistyössä kasvattajien kanssa. Keskustelemme lapsen kehityksestä, tavoista ja tottumuksista sekä vanhempien toiveista aloituskeskustelussa.
- Tarjoamme myös mahdollisuutta kotikäyntiin, jolloin kasvattaja käy lapsen kotona keskustelemassa lapsesta ja perheen odotuksista varhaiskasvatusta kohtaan. Tällä haluamme varmistaa, että lapsen varhaiskasvatuksen alkutaival sujuisi mahdollisimman joustavasti ja lapsentahtisesti.
- Laadimme lapsen varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmat (vasu ja leops) syksyllä elo-lokakuussa moniammatillisesti lapsen ryhmän kasvattajien kanssa. Keskustelun käy ja kirjaa ryhmän varhaiskasvatuksenopettaja.
- Haastattelemme lapsia ennen vasu- ja leopskeskusteluja. Suunnitelma käydään moniammatillisesti läpi ennen keskusteluja vanhempien kanssa.
- Kirjaamme lapsen vasuun ja leopsiin myös toimintakauden aikana lapsen kehitykseen liittyviä ja muita vanhemmilta nousseita asioita. Vasu- ja leopskeskustelussa pohdimme erityisesti lasten vahvuuksia. Suunnittelemme ja toteutamme päiväkodin ja ryhmän toimintaa näiden keskustelujen pohjalta. Tiimit sitoutuvat lapsen vasujen ja leopsien toteuttamiseen ja arviointiin.
- Keväällä pidämme vasun- ja leopsin arviointikeskustelut. Niille järjestämme aina aikaa toimintakauden aikana, jos vanhemmat sitä toivovat.

- Kun lapsi siirtyy päiväkodissamme ryhmästä toiseen, pidämme ns. siirtokeskustelun yhteistyössä tulevan ryhmän varhaiskasvatuksenopettajan ja vanhempien kanssa. Tällöin lapsesta siirtyy ajankohtainen tieto uuteen ryhmään. Samoin toimimme, jos lapsi vaihtaa päiväkotia.
- Lapsiryhmät muodostetaan vuosittain pedagogisesti mietittyinä yhdessä päiväkodin johtajan ja varhaiskasvatuksen opettajien kanssa. Niiden muodostamisessa otetaan huomioon lasten ikä, sisarussuhteet tai tuen tarve sekä henkilöstön mitoitukseen ja ryhmien enimmäiskokoon liittyvät säännökset, lait ja asetukset.
- Opinpolun jatkumo esikoulusta kouluun huomioidaan yhteistyössä Pakilan ala-asteen ja Paloheinän ala-asteen opettajien kanssa. Syksyisin laaditaan esiopetuksen- ja alkuopetuksen kanssa yhdessä oppimisen suunnitelma. Esiopetusvuoden aikana tehdään yhteistyötä em. koulujen kanssa. Keväisin Leopsit siirtyvät koululle ja käymme koulun opettajien kanssa yhteistyöpalaverin siirtyneistä oppilaista.

Viestintä ja yhteistyö esiopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa

- Huoltajat arvostavat avointa keskustelukulttuuria yksikössämme. Keskustelemme vanhempien kanssa päivittäin. Kannustamme heitä osallistumaan lapsensa varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen sekä luomaan kaverisuhteita toisten lasten perheiden kanssa.
Koronaepidemiatilanteen väistyessä: Vanhemmat saavat osallistua halutessaan lapsen päiväkotipäivään. Vanhempien osaamista jaetaan heidän oman ammatin kautta. Kannustamme vanhempia osallistumaan myös päiväkodin retkille. Vanhemmat voivat tulla kertomaan lapsiryhmälle tai päiväkodille omasta kulttuuristaan.
Koronaepidemiatilanteen väistyessä: Päiväkodeissamme toimivat vanhempaintoimikunnat, jotka järjestävät yhteisiä tapahtumia päiväkotien perheille.
Järjestämme vanhempainilaisuuksia, sekä toiminnallisia iltapäiviä, jotka ovat tarkoitettu koko perheelle, kunnes koronaepidemiatilanne maassamme helpottaa.
- Huoltajille viestimme pedagogisesta toiminnasta sähköpostitse ja osalla päiväkotiemme ryhmistä on käytössä Instagram-sivut, jonka avulla he dokumentoivat toimintaa päivän mittaan. Kevätkaudella otamme käyttöömme sähköisen portfolion, jonka avulla viestimme huoltajia pedagogisesta toiminnastamme ja arvioimme ryhmien toimintaa.
- Huoltajat osallistuvat toimintasuunnitelman tekoon leops- ja vasukeskusteluissa. Vanhempientilaisuuksissa käsitellään ryhmän sekä koko päiväkodin toiminnan arviointia ja kehittämistä. Pyydämme vanhempia antamaan meille ajantasaista palautetta, ei vain asiakaskyselyjen avulla, vaan läpi toimintakauden.

Monialainen yhteistyö

Teemme yhteistyötä lähialueella toimivien päiväkotien, järjestöjen, liikuntahallien, koulujen, vanhainkotien, kirjastojen, neuvolan (Neuvola päiväkodissa 3-vuotistarkastukset), alueellisen kiertävän varhaiskasvatuksen erityisopettajan (KVeo), suomi toisena kielenä varhaiskasvatuksen opettajan kanssa ja esiopetuksen oppilashuollon kuraattorin sekä psykologin kanssa.

